

Verf. Quibus tandem effectum.

- 29 Resolvit D. Covar. in quaestione præcipua hucusque discussa per totum hoc caput, & supra, num. 3. expressâ, dies ad retractum currere non à redemptione census, sed à perfectione venditionis contractus: cui accedunt laudati supra n. 3.
- 30 Circa quam opinionem se offert inquirendum, an consanguineus teneatur statim pretium exhibere, aut si per constitutionem census satisfaciatur, sicut extraneus convenerat? Similiter dubitatur, de retrahente rem venditam, habita fide de pretio, de jure communi ante legem 11. tit. 11. lib. 5. Recopilat. ut testatur Matienz. in l. 7. gloss. 3. n. 6. eod. tit. & quod opus non sit de presenti pecuniam numerare, ex d. l. 11. deducitur, quâ in simili casu ita decisum habetur. Præterea cum retrahens loco primi emptoris subrogetur, & eadem persona censetur, forma contractus mutari non debet, ut consanguineus pecuniam repræsentare teneatur, ad quod extraneus alitrius non erat; nam subrogatum naturam sortitur ejus, in cujus locum subrogatur, l. Si eum 10. §. Qui injuriam, ff. si quis caution. Barbosa cum pluribus axiom. 213. num. 1.
- 31 Contrarium suadet primò, quia in conventionem ista duo interveniendi distincti contractus; nam dominus vendit fundum, & censum emit. Quoad primum contractum compellitur jure retractus, ut potius dominium transferat in consanguineum, quam in extraneum; sed nulla ratione alitrius potest, ut emat censum ab ipso consanguineo contra juris principia, quo emere invitus cogi nemo potest, l. Invitum 11. C. de contr. empt. l. Nec emere 16. C. de jur. delib. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. Hermos. cum plurimis in l. 3. gloss. 1. n. 1. tit. 5. p. 5. Licebit igitur consanguineo, pretio oblato, venditionem fundi retractare, ac fundum consequi; non tamen compellere venditorem, ut ab ipso censum emat.
- 32 Secundò, ea est retractus natura, ut nec venditor, nec emptor ullum detrimentum ex subrogatione consanguinei sustineant: at si consanguineus pretio non exhibitio, censum constitueret, venditor exponeretur periculo non exigendi redditus, ac amittendi sortem, quam repetere nunquam posset ex natura contractus consensualis, si forte propinquum retrahentem fieri contingat inopem, potentem, inimicum, dissipatorem, cum quo venditori non expediret habere commercium ob jurgia, ac exactionis difficultatem: quæ aliud agens perpendit Matienz. d. gloss. 3. n. 6. & adnotavi supra, n. 17. quibus accedit quod emente extraneo divite, venditor haberet spem proximam redemptionis, quæ careret, si consanguineus egenus compararet. Unde ex retractu deterior vendentis conditio multipliciter fieri posset. Omnia cessarent, si expectaretur tempus redemptionis, quia venditor pretii quantitatem percipiens, sive à conjuncto, sive ab extraneo, nullum sentit incommodum. Nec urget dicta lex 11. Recop. quia ibi nullum damnum imminet venditori pretium tempore præfinito percepturo, cui interim idonee est cavendum. Etiam non movet, quod de subrogatione prædiximus, quia locum non habet ubi diversitas rationis reperitur propter personæ mutationem.
- 33 Ex quibus dicendum videtur, quod D. Covar. communis sententia procedat, nisi venditor justam opponat causam, ne retrahens admittatur, censu imposto de pretio; tunc enim illud con-

fanguineus nisi exhiberit, repellitur: uti tamen suo jure poterit sub redemptionis tempore, legis formâ servatâ intra novendum à die contractus, vel redempti census.

SUMMARIUM.

- 1 Donatio bonorum omnium præsentium duntaxat subsistit de jure communi, sed non futurorum simul: quod limitatur, ac declaratur ibidem & num. 23.
- 2 Utrum donatio etiam futurorum bonorum subsistat, si firmetur juramento. & num. 3.
- 4 Præfata donatio, etiam bonorum acquirendorum, sustinetur si donator usufructum reservaverit: quod ampliatur n. 10.
- 5 Pignus alienatum per debitorem, consentiente creditore, ab obligatione profus liberatur, nec in eam reincidit, etsi ex alia causa in dominium redierit debitoris.
- 6 Aliud juris est, si idem creditor, qui præstitit consensum, postea generalem hypothecam obtineat in bonis ipsius debitoris.
- 7 Res Ecclesiæ semel emphyteuticè solemniter concessa, absque solemnitatibus iterum dari in emphyteusim potest, sicut res majoratus legitime alienata non incidit in vinculum, etsi ex alia causa in potestatem possessoris deveniat.
- 8 Pecunia sub generali bonorum obligatione continetur, exceptâ illâ, propter quam debitor obligatur.
- 9 Fructuarius suos fructus irrevocabiliter facit statim ac separantur à solo.
- 10 Donatio bonorum omnium, reservato usufructu ad vitam, vel quandiu donator vixerit, an sustineatur?
- 11 Quid si dictum sit, Reservato usufructu, ut de eo inter vivos duntaxat disponam? Quid si asseratur, Ut de fructibus in vita disponere valeam.
- 12 Quod valeat hoc ultimo casu donatio, pluribus comprobatur, & n. 13.
- 14 Si in donatione omnium bonorum donans reservaverit usufructum, ut in vita disponat, & intestatus moriatur, bona ex usufructu quesita pertinent ad suos legitimos heredes.
- 15 Quid si Ecclesiæ ejusmodi donatio fiat, & n. 16. & 17.
- 18 Ut donatio bonorum omnium, reservato usufructu, subsistat, necesse est, quod ex fructibus præter alimenta donantis supersit quantitas sufficiens, de qua testari possit, ac heredem cum effectu relinquere. Quanta sit quantitas, quæ sufficiat, judicantis arbitrio designetur. num. 20.
- 19 Valet donatio bonorum omnium, si partem reservaverit donator, de qua testetur, si voluerit.
- 20 Quanta reservari pars debeat, in judicis residet arbitrio.
- 21 Donationis validitas non pendet à futuro eventu, & quæ semel jure facta est, non infirmatur quanquam donator tempore mortis bona non habeat, de quibus testari possit.
- 22 De donatione omnium bonorum, remissive.
- 23 Donatio bonorum omnium præsentium de jure communi interdicta non est.
- 24 Jure nostro regio nec præsentium bonorum omnium donatio sustinetur.
- 25 Limitatur si fuerit usufructus reservatus.

Ad Num. 1.

- 26 Donatio omnium bonorum, quæ prohibetur sive jure regio, sive communi, an in solidum sit irrita, vel sustineatur quoad partem, quæ donari possit?
- 27 Donatio hereditatis utroque jure, regio, ac communi non tenet.
- 28 Prohibitio donationis omnium bonorum præsentium ex lege regia nonnullis in casibus non procedit.

CAPUT XII.

Jure communi donatio præsentium bonorum omnium permittebatur; sed si futura quoque comprehenderet, non subsistebat, quoniam donator sibi testandi facultatem adimebat, quod tunc non licuit. Hæc constant ex l. Si pupillat hoc modo 61. de verb. oblig. l. Si fratres 53. §. Idem respondit, pro soc. l. Ex eo 4. C. de inutil. stipul. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 280. n. 1. Ant. Gom. in l. 69. Tauri, numer. 1. Tondut. questio. civil. cap. 41. à num. 24. Molin. de primog. lib. 2. cap. 10. numer. 11. Cancr. variar. part. cap. 8. numer. 74. Mantic. de tacit. convent. lib. 13. tit. 26. à num. 14. ubi disputat. Trentacinq. variar. lib. 3. tit. de donat. resol. 3. num. 1. Trullench. in Decalog. lib. 7. cap. 16. dub. 10. num. 1. Castill. controvers. lib. 4. cap. 53. num. 2. Hermos. in l. 9. gloss. 1. num. 1. tit. 4. p. 5. Gamma decis. 206. n. 3. & decis. 386. Guttier. de juram. confirmat. cap. 11. num. 2. Sed si quis omnia bona sua donaverit quibuscunque verbis universalibus, tenebit donatio, quia futura non includit, nisi exprimat. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 139. num. 11. Mantic. sup. tit. 25. n. 9. Similiter hujusmodi donatio bonorum præsentium, ac futurorum, si mortis causa fiat, non prohibetur. Pat. Molin. n. 18. Trullench. ubi proximè, Jul. Clar. §. Donatio q. 19. n. 7. Molin. d. cap. 10. n. 14. Donatio bonorum præsentium ac futurorum, sine signo universalitatem demonstrante, non complectitur supellectilia, quæ si pretiosa sint, donatio consistit. Mantic. cum aliis d. tit. 25. n. 12.

2 Nimis controvertitur, an juramento præfata confirmetur donatio, de quo disputant. Mantic. tit. 27. Fachin. controvers. lib. 9. cap. 88. D. Covar. in rubr. de testam. part. 2. à n. 9. Fontanella de pact. nuptial. claus. 4. gloss. 21. part. 1. n. 50. cum seqq. Seraphin. de privil. juram. privil. 107. ex n. 16. Negativa opinio communiter est recepta, cui subscribunt Molin. d. cap. 10. n. 11. Ant. Gom. sup. n. 2. vers. Tertio, quero, Cancr. n. 75. Trentacinq. n. 8. Guttier. n. 11. Matienz. in l. 8. gloss. 1. n. 2. tit. 10. lib. 5. Recop. Azeved. ibi, n. 4. Castill. sup. n. 3. ubi plurimi, & apud Hermos. n. 14. Disputatur tamen an ex vi juramenti donatio quoad bona præsentia consistat, de quo Trentacinq. n. 9. Fontanell. num. 89. Seraphin. ubi sup. Hermos. n. 15.

3 Alt adversus communem D. Covar. ubi pronuper, tuetur donationem omnium bonorum etiam futurorum valere, si accedat juramentum, quem sequuntur Molin. d. disp. 280. n. 3. Fachin. dict. cap. 88. Trullench. ubi sup. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 18. n. 96. Castill. n. 14. Matienz. n. 8. & alii quos refert Hermos. n. 13. quæ sententia verior, licet opposita communior. Subsistit etiam absque juramento omnium bonorum præsentium, & acquirendorum donatio, si fiat Ecclesiæ, vel ad opus pium. D. Covar. sup. n. 13. Jul. Clar. n. 3. Trullench. sup. Lessius n. 95. Castill. n. 15. & plures, quorum meminit Hermos. n. 17. Trentac. n. 10.

His prælibatis, ad principem quaestionem deveniendo, inquirere opus est, an donatio omnium bonorum præsentium, ac futurorum Jure Casareo valeat, si donans usufructum illorum reservaverit. Et licet aliqui in negativam abierint sententiam, affirmativa tamen communis est omnino tenenda, quoniam non aufertur profus testandi facultas, cum possit donator disponere decedens de bonis per usufructum quaesitis; nec enim fructus ea donatione continentur, sed manent donatori, ut de illis quos perceperit, testetur. Molin. disp. 280. n. 12. Ant. Gom. n. 3. Guttier. num. 14. Trullench. sup. Castill. n. 17. Fachin. contro. lib. 6. cap. 89. Trentac. d. resol. 3. n. 18. Jul. Clar. §. Donatio, q. 19. n. 9. Matienz. d. gloss. 1. n. 5. Tondut. questio. civil. cap. 41. n. 25. Mantic. d. lib. 13. cap. 32. n. 5. Cancr. d. cap. 8. n. 78. & alii plures apud Amat. variar. resol. 76. num. 25. non paucis dissentientibus, quos cumulat Castill. n. 4.

Ibi: Sicuti deducitur ex l. ult. C. de remis. pign.

Si creditor alienationi pignoris consenserit, ipsum liberum transfertur, nec in pristinam obligationem etiam bonorum omnium reincidit, quavis ex alia causa in debitoris dominium revertatur. Molin. de just. & jur. disp. 537. numer. 14. Pacific. de Salvian. interd. inspect. 5. cap. 1. num. 67. Mantic. de tacit. & ambig. convent. lib. 11. tit. 31. n. 60. Merlin. de pignor. lib. 1. q. 44. n. 11. Sed si res ex eadem causa redeat ad debitorem, veluti rescisso contractu, iterum subjicietur hypothecæ, l. Voluntate 10. ff. quib. mod. pign. vel. hypot. solv. Molin. ubi proximè, Mantic. n. 58. Merlin. q. 36. Idem de re majoratus alienata scribit Molin. de primog. lib. 4. cap. 4. n. 46.

Dixi, in pristinam obligationem; nam si post præstitum assensum, præsertim alienatione subsequente, debitor eidem creditori bona sua generaliter obligaret, ac deinceps rem alienatam ex novo titulo quaereret, hæc cederet recenti obligationi, cujus respectu consensus præstitus nihil potuit operari, cum in mentem creditoris non venisset, sicuti adnotavi sup. lib. 1. cap. 13. n. 32. Barbosa axiom. 53. num. 1. Utrum liceat creditori consensum retractare? dubitavit Mantic. num. 57. qui negative resolvit saltem post perfectam venditionem, etsi res, non sit tradita: & placet, ne alias contrahentes, decipiantur.

Ad roborandum nostri Præsidis fundamentum adduci haud pauca possunt, veluti de re Ecclesiæ in emphyteusim semel solemniter concessa, quæ licet ad ipsam regrediatur, non incidit in prohibitionem alienandi res Ecclesiasticas absque juris solemnitatibus, quia his ommissis, potest iterum emphyteuticè alii conferri. Molin. de primog. lib. 4. cap. 1. num. 32. pluresque, quorum memini supra, lib. 2. cap. 17. num. 51. Similiter res majoratus, regia facultate præcedente legitime alienata, etsi possessori aliunde quaeratur, non astringitur (vinculo, quo ante alienationem tenebatur, sed manet perpetuo alienabilis. Molin. num. 37. Similiter si bona primogenii ob crimen possessoris fisco adjudicentur, ac Princeps deinde eadem delinquenti concesserit, non restituantur majoratus, sed libera existunt, nisi exprimat aliud. Molin. supra, d. cap. 4. n. 45.